

OVERBLIK

103

liter sodavand drikker hver indbygger i Forenede Arabiske Emirater om året. Det er verdens højeste forbrug, og regeringen begrænser nu reklamer for junkfood og størrelsen på sodavand

Gmo-alarm afblæses

Genmodificeret majs giver alligevel ikke kræft. Det var ellers konklusionen i en omstridt undersøgelse, der blev offentliggjort i Food and Chemical Toxicology i september 2012. Men nu har tidsskriftet trukket artiklen tilbage efter kritik af de videnskabelige metoder, der blev brugt i undersøgelsen. Kritikerne har blandt andet påpeget, at de rotter, der blev fodret med den genmodificerede NK603-majs, i forvejen var disponeret for at få kræft. Undersøgelsen fik sidste år Frankrig til at kræve NK603-majs forbudt i hele Europa, ligesom Rusland suspendede importen af afgrøden, skriver The Economist. *tp*

Arkivfoto: Paul White/AP

Spøgelseslufthavn sælges

Et af symbolerne på det økonomiske kollaps i Spanien blev i mandags sat til salg: Lufthavnen i Ciudad Real mellem Madrid og Cordoba kan erhverves for bud over 750 millioner kroner. Lufthavnen stod færdig i 2009, kort efter at ejendomsboblen var bristet, og den er aldrig blevet brugt af mere end en håndfuld fly om ugen, selv om den har en kapacitet på ti millioner passagerer om året. Det sidste fly landede i Ciudad Real i april sidste år, da lufthavnen blev lukket. Det kostede i sin tid private investorer og regionalregeringen mere end 7,5 milliarder kroner at bygge lufthavnen, skriver Financial Times. *tp*

Tv-reklamer mister vækst

Tv's andel af det globale annoncemarked ser ud til at have kulmineret efter 30 års vækst. Tv ventes at tegne sig for 40,2 procent af det knap 3.000 milliarder kroner store globale reklamemarked i 2013 og falde til 39,3 procent i 2016. ZenithOptimedia, der har lavet prognosen, forudser, at internettets andel af markedet vil stige fra 20,6 procent i 2013 til 26,6 procent i 2016. Inden for internetkategorien vil mobilannoncering vokse med gennemsnitligt 50 procent om året, skriver Financial Times. *tp*

Formuer frem i lyset

Svenskere, der har skjult penge i skattely, har travlt med at oplyse deres formuer til skattevæsenet. I år er antallet af frivillige indberetninger mere end fordoblet i forhold til 2012. Hidtil har 2.025 svenskere fortalt om skjult kapital i år. Samtidig har flere store schweiziske banker varslet, at de vil smide svenske kunder ud, hvis ikke de svarer skat af deres formuer i Sverige, skriver Dagens Nyheter. Hvis man selv når at oplyse skattevæsenet om sine konti i udlandet, slipper man for bøder. Hvis skattevæsenet kommer først, vanker der strafskat. *tp*

ATP-direktøren: Rygtet om

Som direktør for en af Danmarks største pengetanke savner Carsten Stendevad forståelse for det danske pensionssystem, som ATP er en del af. Og vi behøver ikke jackpot for at holde, hvad vi lover, siger han.

TILLÆGSPENSION

STIG ANDERSEN

Det handler om mangel på forståelse for det danske pensionsystem, når der sås tvivl om ATP's berettigelse. Og det ærgrer mig, at pensionsdebatten i Danmark næsten kun handler om pensionsvilkårene for folk, der sidder i gode job i privilegerede dele af det danske arbejdsmarked. Altså om folk, som har deres på det tørre.

ATP-direktør Carsten Stendevad er ligefrem forundret over, at der overhovedet kan sås tvivl om ATP, og at pensionsgiganten skulle være truet på livet.

Det var ellers netop, hvad en overskrift i Berlingske Tidende for nylig slog fast på baggrund af vurderinger fra to arbejdsmarkedsforskere. ATP er en blindtarm, der kan opereres væk, uden at vi som samfund tager skade, lød det således fra professor og arbejdsmarkedsforsker Flemming Ibsen fra Aalborg Universitet.

Argumenterne fra forskerne var, at pensionsgiganten med 600 milliarder i pengetanken er i gang med en langsom udpining på grund af en generelt stigende levealder og fastfrosne beta-

linger fra lønmodtagerne, mens indbetalingerne til de såkaldte arbejdsmarkedspensioner buldrer frem.

»Men for de fleste er det årlige bidrag fra ATP en ganske væsentlig del af, hvad de har til rådighed som pensionister. Sådan vil det også være om 10, 20 og 30 år«, vurderer Carsten Stendevad.

»To ud af tre udbetalte pensionskroner kommer i dag fra folkepensionen og ATP, og i 2050 vil det på trods af arbejdsmarkedspensionerne og de private pensioner stadigvæk være 1 ud af 2 kroner«, siger han og tilføjer: »Dét er ATP's berettigelse. Vi skal ses som en del af det samlede pensionssystem, som med rette anses for at være et af verdens bedste«.

Et af verdens bedste systemer

»Jeg har set rigtig mange pensionsystemer verden over, og ikke mange tåler sammenligning med det danske«, siger Carsten Stendevad, der kom til ATP 1. april i år fra en chefstilling i en af verdens største

banker, Citigroup i New York. «Vort pensionsystem har flere elementer. Først og fremmest har vi folkepensionen og ATP, som sammen skaber en grundtryghed for næsten alle danskere. Derudover har vi arbejdsmarkedspensionerne, som giver mulighed for, at folk kan få en pension på niveau med den indkomst, de har haft livet igennem. Og endelig er der en række private pensionsordninger, som så kan lægge yderligere til både grundtrygheden og arbejdsmarkedspensionerne».

»Halvdelen af befolkningen står for 87 procent af de samlede pensionsindbetalinger. Den anden halvdel står for 13 procent. Med andre ord har du en halvdel, der har et godt, solidt, stabilt liv på arbejdsmarkedet uden afbrydelser og med både grundtryghed, arbejdsmarkedspensioner og private pensioner, og som indbetaler rigtig mange penge til pensionisttilværelsen. Men der er altså en anden halvdel, som stort set kun har folkepensionen og ATP, når de pensioneres. Det er jo ikke tilfældigt, at noget af det første, man så på, da den moderne velfærdsstat blev indført, var sygekassen og alderspensionen».

»Når man taler pensionssystemer, og hvad der er behov for, er man altså nødt til at tænke på hele befolkningen«, siger Carsten Stenderup. »Pensionsdagsordenen i dag handler i for høj grad om dem, der har deres på det tørre«.

»Selvfølgelig kan man kimse ad ATP-bidragets størrelse, hvis man sidder med en kæmpepension«, fortsætter han.

»Det seneste år har jeg været til flere sammenkomster i finere kredse, hvor jeg bliver spurgt om, hvad ATP bidrager med til pensionisttilværelsen, og hvor

Forståelsen i de finere kredse

»Selvfølgelig kan man kimse ad ATP-bidragets størrelse, hvis man sidder med en kæmpepension«, fortsætter han.

»Det seneste år har jeg været til flere sammenkomster i finere kredse, hvor jeg bliver spurgt om, hvad ATP bidrager med til pensionisttilværelsen, og hvor

jeg har fortalt, at det drejer sig om ca. 24.000 kroner. »Er det om måneden eller om året«, bliver jeg så spurgt«.

»Det siger jo lidt om en manglende forståelse for de økonomiske realiteter for danske pensionister. Hvis du bor i Gentofte eller Rudersdal, indbetaler du ca. dobbelt så meget til pension som folk i Ishøj eller på Ærø. I de mest velhavende kommuner som Gentofte, Hørsholm og Rudersdal udgør folkepensionen og ATP ca. 40 procent af de samlede pensionsindtægter, resten kommer fra arbejdsmarkedspensioner og private pensioner. Folkepension og ATP vejer altså meget. I f.eks. Vejen, Ishøj eller på Ærø udgør ATP og folkepension 75 procent eller mere«.

Dit budskab er altså, at man ikke skal lade debatten om vores pensionssystem være på de velbjærgedes præmisser?

»Ja, det er det i høj grad. ATP er jo

vores snarlige død er stærkt overdrevet

tænkt som en tillægspension og en måde at sikre en grundtryghed for alle på. Det var faktisk et meget stort klarsyn, politikerne havde i 1964, da ATP-loven blev gennemført. Hvis man mener, det er vigtigt at have et velfærdssamfund, der tager vare om alle, så ville man jo i dag have en stor socialpolitisk – og finanspolitisk – udfordring, hvis ikke vi havde ATP. Helt fra Bismarcks tid har selvforståelsen i velfærdssamfundet handlet om at sikre alle, særlig de svage, i alderdommen. Og ATP er ikke direktørernes pensionskasse. Det er alle danskeres pensionskasse», siger Carsten Stende vad.

ATP behøver ikke at få jackpot

Men de arbejdsmarkedsforskere, som gør opmærksom på, at levealderen stiger, og at bidraget til ATP-pengetanken er temmelig statisk, og at det kan være et pro-

blem for ATP, har vel ret?

»Indbetalingerne til ATP er ikke noget, jeg skal forholde mig til; jeg skal forvalte de penge, der bliver indbetalt«, siger Carsten Stende vad.

»ATP-bidragets størrelse bestemmes af arbejdsmarkedets parter, og det er jeg helt tryk ved«.

»Den stigende levealder er jo en glædelig kendsgerning, og vi har i ATP nogle af verdens bedste aktuarer, som har taget højde for netop det. En glædelig ting er det så også, at vi i ATP er så velpolstrede, at vi har penge nok til at holde, hvad vi har lovet. Rent faktisk har vi en 'buffer' på ca. 100 milliarder kroner, til hvis der sker uforudsete ting på finansmarkederne, eller hvis levealderen udvikler sig anderledes, end vi forudser«.

Men hvis levealderen bliver ved med at stige, slipper polstringen vel op?

»Hvis folk lige pludselig bliver 150 år, så har vi da et problem. Men vi regner med, at levealderen bliver ved med at stige, og vores polstring skal nok holde. Men vi skal fastholde fokus på at få størst muligt afkast af de investeringer, vi foretager. Det er vores største udfordring. Men den udfordring er ikke større for ATP end for alle andre investorer«.

»Lige præcis på dette felt har ATP klar sig rigtig godt. Vi forsøger ikke at få verdens højeste afkast, men et godt og stabilt afkast gennem, hvad man kan kalde en lidt konservativ investeringspolitik. I de år hvor alle markeder bulder derudad, vil der være nogle, som tjener flere penge end os, men vi går altså efter stabilitet«.

Netop en konservativ investeringspolitik betyder vel også, at der ikke er bingo en gang imellem?

»Vi behøver ikke jackpot for at holde,

SVAR PÅ TILTALE:

Masser af danskere har også brug for ATP i fremtiden fastslår ATP-direktør Carsten Andersen, efter at der har været sået tvivl om pensionsgigantens fremtid.

Foto: Peter Klint

hvad vi har lovet. Heller ikke selv om levealderen stiger endnu mere, end vi forudser. Men vi er dog ikke mere konservative, end at vi også får jackpot en gang imellem. I de første ni måneder af 2013 har vi f.eks. tjent 940 millioner på Vestas«.

»Men grundlæggende er der da en usikkerhedsfaktor forbundet med afkastet. Det er der for alle investorer. Når det er gået rigtig godt på finansmarkederne på det sidste, ved vi, at årsagen er, at en række centralbanker verden over pumper rigtig mange penge ud i finansmarkederne. Det hjælper os til at tjene penge. Vi er altså i, hvad man kan kalde et unaturligt vakuum. Og heri ligger ikke blot ATP's, men alle investorers, største udfordring. Vi ved jo, at det ikke vil fortsætte uendeligt«, slutter Carsten Stende vad.

okon@pol.dk